

AŞIK VEYSEL ŞATIROĞLU

Asıl adı Veysel Şatıroğlu olan Aşık Veysel, Sivas'ın Şarkışla ilçesine bağlı Sivrialan köyünde 1894 yılında doğdu. Gülizar Hanım ve Karaca Ahmet çiftinin çocuklarından biri olan Aşık Veysel'in iki kız kardeşi, çiçek hastalığı yüzünden hayatını kaybetti.

Yedi yaşına girdiği 1901 yılında Sivas'ta çiçek hastalığı salgınının yaygınlaşması üzerine Aşık Veysel de bu hastalığa yakalandı. Çiçek hastalığı yüzünden 7 yaşında bir gözünü kaybeden Aşık Veysel'in diğer gözü de kısa süre sonra kör oldu.

Gözlerini kaybettikten sonra babası Karaca Ahmet çocuğu Veysel'in diğer çocuklar ile oynayamadığını fark eder ve ona oyalanması 10 yaşındayken için bir bağlama alır. 10 yaşındayken babasının oyalanması için aldığı sazı çalmaya başlayan Veysel, saz ustaları Çamşırlı Ali ve Molla Hüseyin'den ders aldı. İlk başlarda başka ozanların türkülerini söyleyen ozan 40'lı yaşlara geldiği zaman kendi eserlerini söylemeye başlamıştır. İlk evliliğini 1919 yılında Esmâ Hanım ile yapan Aşık Veysel, 1920 yılında anne ve babasını kaybetmenin hüznünü yaşadı. Veysel, eşinin kendisini terk etmesi üzerine ikinci evliliğini ise 1928 yılında Gülizar Hanım ile yaptı. Veysel'in bu evlilikten Zöhre, Ahmet, Hüseyin, Menekşe, Bahri, Zekine ve Hayriye adlarında 7 çocuğu dünyaya geldi. Çocuklardan Hüseyin birkaç aylıkken hayatını kaybederken, büyük oğlu Ahmet Şatıroğlu ise 84 yaşında 11 Ocak 2018'de yaşamını yitirdi.

1930 yılında Sivas Maarif Müdürü olarak görev yapan Ahmet Kutsi Tecer ile Kutsi Bey tarafından düzenlenen bir şairler gecesinde tanıştı. Ahmet Kutsi Tecer, Aşık Veysel'in eserlerini ilk kaleme alan kişi olmuş, Halk edebiyatının hak ettiği yerlere gelmesi, eserlerin kaybolmaması ve gelecek nesillere aktarılması için çalışmıştır. Tecer'in davet üzerine Köy Enstitüleri'nde saz hocası olarak çalışmaya başlayan Veysel'in adı ilk kez 5 Ocak 1931'de düzenlenen "Sivas Aşıklar Bayramı"nda duyuldu. Türkiye'nin çeşitli yerlerinde eğitimler vermiştir. Kutsi Bey tarafından verilen destek ile birçok ili dolaşmaya başladı.

1970'li yıllarda Selda Bağcan, Gülden Karaböcek, Hümeysra, Fikret Kızılok, Esin Afşar gibi bazı müzisyenler Aşık Veysel'in deyişlerini düzenleyerek yaygınlaşmasını sağladı. Şarkışla'da her yıl adına şenlikler yapılır. Ömrü yoksulluk ve zorluklarla geçen Aşık Veysel'in Cumhuriyet'in 10. yılı için yazdığı destanın yayınlanması ve Sivas Aşıklar Bayramı'ndaki başarısı dikkati çekti. Türkiye Büyük Millet Meclisi, 1965 yılında özel bir kanunla Aşık Veysel'e "Anadilimize ve milli birliğimize yaptığı hizmetlerden ötürü" 500 lira aylık bağladı. Aşık geleneğinin son büyük temsilcilerinden olan Veysel Şatıroğlu, 1971 yılında Nevşehir'in Hacıbektas ilçesinde son konserini verdi. Aşık Veysel, 21 Mart 1973 günü saat 03.30'da doğduğu köy olan Sivrialan'da, şimdi adına müze olarak düzenlenen evde hayata gözlerini yumdu. Aşık Veysel'in ilk şiir kitabı "Deyişler", 1944 yılında yayımlandı. Sazımdan Sesler ve Dostlar Beni Hatırlasın isimli şiir kitapları bulunan Aşık Veysel'in ölümünden sonra ise 1984 yılında Bütün Şiirleri adlı eseri tekrar yayınlandı.

Ünlü halk ozanı Aşık Veysel Şatıroğlu, şiirlerinde yaşama sevinciyle hüznün, iyimserlikle umutsuzluk iç içe olan, aşık geleneğinin son büyük temsilcilerinden biri oldu.

"Atatürk'e ağıt", "Beni hor görme", "Beş günlük dünya", "Derdimi dökersem derin dereye", "Dostlar beni hatırlasın", "Güzelliğin on para etmez", "Kahpe felek", "Kara toprak", "Uzun ince bir yoldayım" gibi eserleri hafızalara kazınan ve Türkçe'yi en yalın ve güçlü şekilde kullanan Aşık Veysel, şiirlerinde verdiği mesajlarla Türk milletine her zaman birlik ve beraberliği öğütledi.

Aşık Veysel'in vatan, tabiat, birlik, çalışma, yardımlaşma konularını işlediği şiirlerinde, vatana bağlılık ve idealistlik dikkati çeken en önemli nokta oldu.

A-) Aşağıda verilen soruları metne göre cevaplayınız.

- 1-) Aşık Veysel nerede ve ne zaman doğmuştur?
- 2-) Aşık Veysel kaç yaşında ve neden gözlerini kaybetmiştir?
- 3-) Karaca Ahmet, Veysel'in diğer çocuklar ile oynayamadığını fark edince ne yapmıştır?
- 4-) Aşık Veysel ikinci evliliğini kim ile yapmıştır ve bu evlilikten kaç çocuğu olmuştur?
- 5-) Aşık Veysel 1930 yılında Sivas Maarif Müdürü olarak görev yapan Ahmet Kutsi Tecer ile nerede tanışmıştır?
- 6-) Ahmet Kutsi Tecer, Aşık Veysel'e nasıl yardımcı olmuştur?
- 7-) Ahmet Kutsi Tecer'in davet üzerine Aşık Veysel nerede saz hocası olarak çalışmaya başlamıştır?
- 8-) Aşık Veysel'in adı ilk kez ne zaman ve nerede duyuldu?
- 9-) 1970'li yıllarda Âşık Veysel'in deyişlerini düzenleyerek yaygınlaşmasını sağlayan sanatçılar kimlerdir?
- 10-) Türkiye Büyük Millet Meclisi, 1965 yılında özel bir kanunla Aşık Veysel'e niçin 500 lira aylık bağlamıştır?
- 11-) Âşık Veysel' nerede ve ne zaman hayata gözlerini yumdu?
- 12-) Âşık Veysel şiirlerinde hangi konuları işlemiştir?

B-) Aşağıda verilen cümleleri olayların oluş sırasına göre numaralandırınız.

- Aşık geleneğinin son büyük temsilcilerinden olan Veysel Şatıroğlu, 1971 yılında Nevşehir'in Hacibektaş ilçesinde son konserini verdi.
- Aşık Veysel, 1920 yılında anne ve babasını kaybetmenin hüznünü yaşadı.
- Aşık Veysel, 21 Mart 1973 günü saat 03.30'da doğduğu köy olan Sivrialan'da, hayata gözlerini yumdu.
- Aşık Veysel'in ilk şiir kitabı "Deyişler", 1944 yılında yayımlandı.
- 1901 yılında Sivas'ta çiçek hastalığı salgınının yaygınlaşması üzerine Aşık Veysel de bu hastalığa yakalandı.

C-) Aşağıda verilen Aşık Veysel'in UZUN İNCE BİR YOLDAYIM adlı şarkıyı söyleyiniz.

Uzun ince bir yoldayım
Gidiyorum gündüz gece
Bilmiyorum ne haldeyim
Gidiyorum gündüz gece

Dünyaya geldiğim anda
Yürüdüm aynı zamanda
İki kapılı bir handa
Gidiyorum gündüz gece

Uykuda dahi yürüyom
Kalmaya sebep arıyom
Gidenleri hep görüyom
Gidiyorum gündüz gece

Kırk dokuz yıl bu yollarda
Ovada dağda çöllerde
Düşmüşem gurbet ellerde
Gidiyorum gündüz gece

Düşünülürse derince
Irak görünür görünce
Yol bir dakika mıkdarınca
Gidiyorum gündüz gece

Şaşar Veysel işbu hale
Gah ağlaya gahi güle
Yetişmek için menzile
Gidiyorum gündüz gece